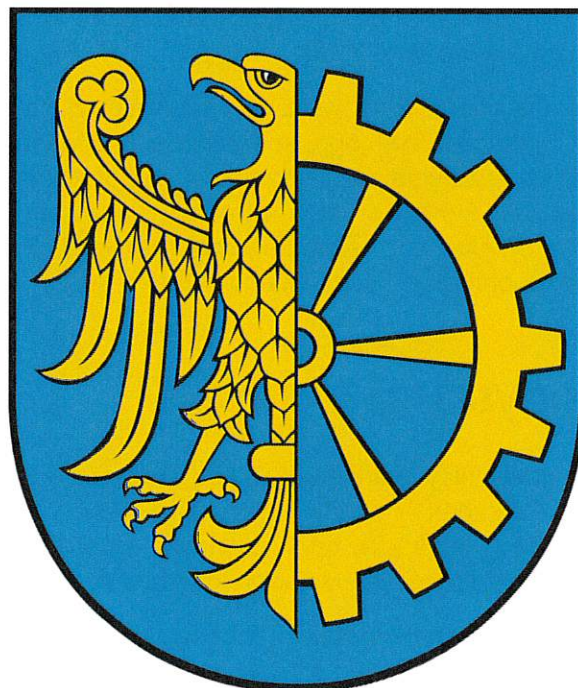

Strategia Rozwoju Gminy Kuźnia Raciborska do 2030 roku

Załącznik nr 2. PODSUMOWANIE WARSZTATÓW Z MIESZKAŃCAMI

Kuźnia Raciborska, 2023

1. Przebieg spotkań

Warsztaty w sprawie opracowania strategii rozwoju gminy Kuźnia Raciborska odbyły się 25.04.2023 r. o godzinie 13.30 w Urzędzie Miejskim na ul. Słowackiego 4, 47-420 Kuźnia Raciborska. Warsztaty podzielono na dwa spotkania, pierwsze dla radnych gminy, drugie dla mieszkańców poszczególnych sołectw. W obu spotkaniach uczestniczył burmistrz gminy, Paweł Macha. Niniejszy dokument zawiera zbiorcze podsumowanie wniosków z obu spotkań.

Celem warsztatów było wyznaczenie kierunków rozwoju gminy we współpracy z mieszkańcami, co jest niezbędne do przygotowania rzetelnych dokumentów Strategii Rozwoju Gminy w perspektywie do roku 2030.

Na wstępie prowadzący (Wojciech Olszewski, Planergia sp. z o.o.) przedstawił, czym jest dokument strategiczny i jaki jest cel jego sporządzenia. Wyjaśnił, że jest to dokument wskazujący kluczowe przedsięwzięcia do wdrożenia w długofalowym horyzoncie czasowym (około 10-letnim), wraz ze źródłami finansowania; planowany rozwój powinien być „pożądany”, czyli tworzony według wizji sformułowanej w strategii. Przedstawiono także sens analizy mikro- i makroekonomicznej oraz wkładu interesariuszy w tworzenie dokumentu strategii.

2. Wnioski z dyskusji

W pierwszej kolejności uczestnicy warsztatów zostali poproszeni o wskazanie mocnych i słabych stron gminy. Porządek rozmów był podzielony ze względu na tematykę (infrastruktura, społeczeństwo, edukacja, sport turystyka, gospodarka biznes, środowisko). Uczestnicy przedstawiali swoje propozycje w formie otwartej dyskusji na forum.

Zdaniem radnych i mieszkańców, najważniejszą mocną stroną gminy Kuźnia Raciborska jest jej lokalizacja wśród zalesionego terenu, a więc walory środowiskowe i związane z nimi wyróżniki, takie jak liczne atrakcje turystyczne i zabytki, np. Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy w Rudach, jak i brak uprzemysłowienia. Cechy te wpływają na turystyczny wizerunek gminy. Jednocześnie mieszkańcy Kuźni Raciborskiej są zdania, że walory przyrodnicze nie są dostatecznie wykorzystane. Z tego względu sugeruje się powziąć dalsze działania ukierunkowane na rozwój turystyki oraz zwiększenie widoczności Kuźni Raciborskiej na mapach turystycznych w celu utrwalenia świadomości o atrakcjach gminy w okolicznych miejscowościach.

Lokalizacja gminy jest dogodna również dlatego, iż jest położona pomiędzy dużymi miastami – Raciborzem, Kędzierzynom-Koźlem i Rybnikiem, z czym wiąże się istotna zaleta w postaci możliwości korzystania z udogodnień w sąsiednich ośrodkach oraz możliwość rozwoju gospodarczego i turystycznego. Ważna w kontekście rozwoju gminy jest także linia kolejowa biegnąca przez Kuźnię Raciborską, łącząca ją z sąsiednimi województwami (opolskim i dolnośląskim). Jest to linia nr 151 znaczenia państwowego, łącząca stację Kędzierzyn-Koźle z przejściem granicznym Chałupki – Bohumín. Na linii odbywa się ruch pasażerski i transportowy. Obszarem, który można rozwijać, są bocznicę kolejowe.

Kolejną mocną stroną Kuźni Raciborskiej jest położenie w górnym biegu Odry i dolnym Rudy. Dostępność do rzek umożliwia organizację imprez wodniackich oraz wiele atrakcji dla miłośników kajakarstwa. W obszarze atrakcji rzecznych mieszkańcy dostrzegają duży potencjał do dalszego rozwoju. Istnieje także możliwość powzięcia inwestycji

umożliwiających gospodarcze wykorzystanie Odry i Rudy, szczególnie pod kątem infrastruktury transportowej i żeglugi.

Położenie blisko rzek wiąże się jednak z wystąpieniem zagrożeń powodziowych. Mając wzgląd na historię miejscowości i powódzie, z jakimi mierzyli się mieszkańcy w przeszłości, zaznaczono, że rzeki należy silniej zabezpieczyć przed powodziami. Ze względu na topografię terenu, powódzie będą miały destrukcyjny wpływ na obszar całej gminy, a więc należy bezwzględnie zabezpieczyć się przed taką ewentualnością.

Poza powodziami Kuźnię Raciborską w przeszłości dotykały innego rodzaju kataklizmy, takie jak silne wiatry, które wpłynęły destrukcyjnie na infrastrukturę publiczną i prywatną. Doświadczenia związane z niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi sprawiły, że dla wielu mieszkańców oraz władz samorządowych istotne jest zachowanie równowagi w rozwoju lokalnej gospodarki w takim kierunku, by była ona bardziej niezależna, szczególnie pod względem energetycznym. Taki kierunek miałoby zapewnić przede wszystkim rozwój z wykorzystaniem w pierwszej kolejności własnych zasobów.

W zakresie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej wymieniono także ośrodek wodno-rekreacyjny „Wodnik”, czyli kąpielisko, które wyróżnia piaszczysta plaża. Na terenie ośrodka funkcjonuje między innymi wypożyczalnia rowerków wodnych i pole namiotowe. Jest to miejsce chętnie uczęszczane przez mieszkańców gminy oraz okolicznych miejscowości.

Mieszkańcy zaznaczyli także, że nad turystyką w gminie czuwa gminny Ośrodek Turystyki i Promocji w Rudach, funkcjonujący w Zabytkowej Stacji Kolei Wąskotorowej w Rudach. Jest to istotna jednostka organizacyjna, która koordynuje działania związane z turystyką.

Następnie mieszkańcy skupili się na historii oraz zabytkach, z których słynie Kuźnia Raciborska, w szczególności na wspomnianym już Zespole Klasztorno-Pałacowym, ale i kolejce wąskotorowej, która pojawiła się w Rudach Wielkich 25 marca 1899 roku. Obecnie na stacji można podziwiać zabytkowe budynki, w tym ponad stuletnią halę lokomotywni. Budynki te są sukcesywnie odrestaurowywane i przyciągają wielu turystów. Uczestnicy warsztatów wyrazili dumę ze swojego dziedzictwa historycznego i uważają, że jest to jedna z silniejszych stron gminy, przekładająca się na jej atrakcyjność turystyczną.

W zakresie infrastruktury drogowej mieszkańcy wskazali, że jakość dróg na obrzeżach gminy jest zła – wiele ulic wymaga remontu. Szczególnie złej jakości są drogi w pobliżu granicy z powiatem opolskim. Zdaniem mieszkańców obrzeża gminy są postrzegane przez Zarządę Powiatu jako teren, w który nie warto inwestować i dlatego nie podejmuje się starań w polepszenie jakości dróg.

Podobnie mieszkańcy opisali stan dróg rowerowych. Gmina charakteryzuje się dużymi, zalesionymi obszarami oddzielającymi poszczególne sołectwa oraz okoliczne gminy, do których dostać się można ruchliwymi drogami, na których nie wydzielono dróg rowerowych. Te zaś, które istnieją, nie są ze sobą połączone i nie stanowią spójnych ciągów komunikacyjnych. Z tego powodu zasugerowano inwestycje również w tym obszarze.

Następnie mieszkańcy poświęcili czas na omówienie gospodarki odpadami. Ich zdaniem Kuźnia Raciborska dobrze radzi sobie z gospodarką odpadami i rozwija się w tym obszarze. Odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów zajmuje się Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Kuźni Raciborskiej. Natomiast selektywne odpady komunalne można oddawać do punktu PSZOK w Kuźni Raciborskiej. Mieszkańcy wskazali, że cena za wywóz odpadów jest jedną z najniższych w powiecie, co uznali za duży plus. Dalszy rozwój w tym obszarze upatruje się w budowie nowego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą.

Do obowiązków GPWiK należy także dostarczanie mieszkańcom wody. Spółka dokłada starań, aby woda była najwyższej jakości i spełniała parametry określone w prawie polskim i unijnym. System zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Kuźnia Raciborska opiera się na własnych ujęciach wód podziemnych zlokalizowanych w Kuźni Raciborskiej oraz Rudzie Kozielskiej. Czysta woda wodociągowa to niezaprzeczalnie kolejna zaleta miejscowości.

W obszarze ochrony zdrowia uczestnicy warsztatów wymienili jako mocną stronę służbę zdrowia i możliwość leczenia specjalistycznego w aż sześciu dziedzinach w Gminnym Ośrodku Zdrowia (w ośrodku funkcjonuje również poradnia stomatologiczna i pediatryczna oraz Medycyna Pracy).

Walką z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami zajmuje prężnie działająca Ochotnicza Straż Pożarna. Natomiast nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwa Komisariat Policji w Kuźni Raciborskiej. Istotną zaletą gminy jest bardzo niska przestępczość.

Zdaniem mieszkańców dobrze rozwinięta jest także edukacja – infrastrukturę edukacji na terenie gminy Kuźnia Raciborska tworzą placówki przedszkolne i szkoły podstawowe, które są dobrze wyposażone. Jednak ze względu na niewystarczającą liczbę miejsc, planuje się przebudowę przedszkola w Rudach. W gminie funkcjonuje również prywatny żłobek.

Na terenie gminy funkcjonuje także prywatny zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, czyli dom seniora. Jest to kolejna mocna strona miejscowości.

Równie pozytywnie mieszkańcy wypowiedzieli się na temat kultury. Ich zdaniem infrastruktura kultury jest w gminie rozwinięta i prężnie funkcjonująca. Składa się na nią m.in. Miejski Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, świetlice w każdym sołectwie, Stadion Miejski w Kuźni Raciborskiej, Hala Sportowa w Kuźni Raciborskiej oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Na koniec mieszkańcy wskazali, że w gminie jest wiele terenów niewykorzystanych, które można potencjalnie zagospodarować, m.in. na budowę osiedli mieszkalnych. Uczestnicy warsztatów wskazali, że miejscowości o charakterystyce podobnej do Kuźni Raciborskiej są bardzo atrakcyjnym miejscem zamieszkania dla rodzin z dziećmi, ale i osób mających, które poszukują wytchnienia w otoczeniu natury. Pod tym względem najbardziej przyciąga sołectwo Rudy, gdzie już teraz przybywa mieszkańców. Zdaniem uczestników spotkania należy dołożyć starań, aby zwiększyć liczbę osiedli w gminie i rozwijać mieszkalnictwo.

Innymi dobrymi stronami miejscowości są również prężnie funkcjonujące stowarzyszenia i kluby, m.in. Koła Gospodyń Wiejskich oraz trwająca rozbudowa sieci kanalizacyjnej. Zasugerowano także rozbudowę parkingów na terenie gminy i inwestycje w poprawę stanu zaniedbanych budynków gminnych lub ich rozebranie.

3. Wyróżniki gminy

Kolejną częścią spotkania była dyskusja na temat **wyróżników gminy**, czyli elementów perspektywicznych, stanowiących o jej przyszłości. W pierwszej kolejności uczestnicy spotkania wskazali na turystyczny potencjał gminy, który należy w przyszłości rozwijać i wyeksponować poprzez podjęcie działań zwiększających widoczności Kuźni Raciborskiej i jej atrakcji na mapach turystycznych, w przewodnikach itp.

Inną charakterystyczną cechą miejscowości jest jej czystość i nacisk kładziony na ekologię. Mieszkańcy są wyedukowani pod kątem segregacji śmieci i rozsądną gospodarką dobrami. Aby w dalszym ciągu poprawiać stan gospodarki odpadami, planuje się rozbudowę systemu dyspozycji odpadami.

Do dyskusji burmistrz gminy dodał planowanie inwestycji pod kątem zrównoważonego rozwoju. Zwrócił uwagę, że miejscowość będzie się rozwijać wtedy, kiedy plany przyszłych inwestycji nie będą skupione wokół jednego obszaru. Z tego względu w gminie od lat praktykuje się „zrównoważony rozwój”, skupiony wokół ogółu działań pozwalających zwiększyć standard życia mieszkańców. Plany inwestycyjne nie powinny zakładać monopolistyczności rozwoju w ramach jednego obszaru – doświadczenia z ostatnich lat pokazały, że tylko rozwój zrównoważony zapewni regularne zyski nawet w obliczu niesprzyjających okoliczności wynikających z zewnątrz.

Ostatnim ważnym elementem perspektywicznym Kuźni Raciborskiej jest duża powierzchnia terenów, które nie są jeszcze zagospodarowane. Tereny te można przygotować pod zachęcanie nowych inwestorów do lokowania kapitału finansowego na terenie gminy Kuźnia Raciborska, zapewni to miejsca pracy lokalnej społeczności oraz pozwoli na przyciąganie nowych mieszkańców w wieku produkcyjnym, co także wpłynie korzystnie na rozwój sieci osadniczej gminy. Rozwój ekonomiczno-gospodarczy poprawi ogólną kondycję gminy Kuźnia Raciborska.

4. Strategiczne inwestycje

Ostatnim punktem warsztatów była dyskusja o **strategicznych inwestycjach**, czyli projektach, które pozwoliłyby długofalowo podnieść konkurencyjność gminy. Mieszkańcy wymienili takie inwestycje, jak:

- plan zagospodarowania terenów inwestycyjnych,
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe poprzez budowę wałów przy okolicznych rzekach,
- rozbudowa infrastruktury wokół rzeki Ruda oraz budowa CPK, czyli Centralnej Przystani Kajakowej w Turzu,
- zapewnienie niezależności energetycznej gminy poprzez założenie gminnych farm fotowoltaicznych,
- budowa linii produkującej pellet ze zrębki w celu ogrzania budownictwa wielorodzinnego,
- remont kolei wąskotorowej,
- połączenie ścieżek rowerowych na terenie gminy oraz ich oznakowanie,
- rozwój infrastruktury drogowej,
- rozwój infrastruktury szkolno-przedszkolno-żłobkowej,
- rozwój miejsc pracy w bliskiej okolicy (rozwój ekonomiczno-gospodarczy),
- skanalizowanie i gazyfikacja gminy,
- zagospodarowanie terenów powyrobiskowych pozostałych po kopalni piasku (rozwój transportu śródlądowego),
- budowa parku przy ulicy Topolowej oraz parku Dębina,
- rozwój budownictwa wielomieszkaniowego,
- rozbudowa gminnej oczyszczalni ścieków,

- budowa kolejnej sieci wodociągowej, która pozwoli na zaopatrzenie gminy w wodę z dwóch niezależnych kierunków.